

Begrenset høring:

Uttalelse til revidert forslag til reguleringsplan for Ringeriksbanen og E16

1.0 Innledning

FRE16 har i etterkant av ordinær høring gjennomført endringer i planen det nå gjennomføres en begrenset høring for. Kommunen mottok revidert høringsforslag den 20. desember 2018 med høringsfrist 22. januar 2019. Dette innebærer at man har en særdeles kort frist til å gjennomgå de endringene som foreligger. Enkelte endringer fremstår etter kommunens vurderinger som å være av vesentlig karakter. For eksempel innlemmes nye områder som ikke tidligere er foreslått regulert. Det er i tilknytning til disse også fremmet forslag til nye planbestemmelser. Hole kommune vil understreke at det er vanskelig å ha en god oversikt over alle relevante forhold knyttet til disse endringene på grunn av den korte høringsfristen. Det er dessuten gjort endringer i planbestemmelser, uten at disse er konkretisert i høringsdokumentene.

Videre vil kommunen peke på at planen ikke er lagt på høring i sin helhet, det vil derfor kunne være utfordrende å se alle virkninger av endringene som fremkommer av denne begrensede høringen.

Kommunen påpeker også at tidsbruk og kostnader ikke alene kan være styrende for valg av løsninger for dette statlige prosjektet. Løsningen med valg av totalentreprenør og utsettelse av flere viktige alternativvalg som påvirker lokalmiljøet til etter at reguleringen er fastsatt, virker ikke betryggende. Faren for at de enkleste og rimeligste løsningene for prosjektet blir valgt på bekostning av lokal utvikling og nærmiljø i Hole kommune er betydelig. Kommunen viser i denne sammenheng til *samfunnsoppdraget FRE16 har fått i oppdragsbrevet fra departementet, der vi siterer:*

«Transportetatene og lokale myndigheter skal i samarbeid legge til rette for at nytten av prosjektene blir best mulig.»

Prosjektet representerer et voldsomt inngrep som vil rasere verdifulle områder tvers gjennom vår kommune. Hole kommune opplever i liten grad å bli hørt i våre ønsker og krav for prioritering av prosjektets samfunnsnytte lokalt, og for kompensierende tiltak eller erstatning for verdier som tapes midlertidig eller permanent i vår kommune. Spesielt vil vi påpeke:

- Kommunen krever at alternativet med motorveikryss på Helgelandsmoen realiseres. Forslaget til alternativ løsning for et motorveikryss på Helgelandsmoen vil bidra til en positiv samfunnsnytte på minst 130 mill. kroner, beregnet etter FRE16s og SSBs tallmateriale. Hole kommune mener at utredningsplikten til FRE16 ikke er oppfylt ved at lokale ringvirkninger av prosjektet ikke er belyst. Hole kommune mener at FRE16 ikke har

vurdert det svært store potensialet for næringsutvikling på Helgelandsmoen. Hole kommune mener at FRE16 ikke har belyst den svært uheldige økte ulykkesfrekvensen lokalt, om krysset på Helgelandsmoen ikke blir bygget. Hole kommune mener at FRE16 ikke har gjort rede for de økte vedlikeholdskostnadene på det lokale og regionale veinettet, om krysset på Helgelandsmoen ikke blir bygget.

- Hole kommune er skuffet over at arbeidet med kompensasjon for forringelse av idretts- og friluftsliv og bortfall av idrettsanlegg ikke er kommet lenger. Hole kommune mener at utredningsplikten til FRE16 ikke er oppfylt ved at det ikke foreligger en rapport om «Tiltak for å begrense, avbøte eller kompensere negative konsekvenser for nærmiljø og friluftsliv». Hole kommune krever at fotballbanen på Helgelandsmoen blir erstattet eller kompensert økonomisk, og at det ytterligere gis MNOK 43 som kompensasjon for forringelse av idrett- og friluftsliv i et fond disponert av Hole kommune i samarbeid med frivillige lag og foreninger.
- I den begrensede høringen legges det frem et nytt alternativ for utfylling av Sundvollbukta som følge av grunnundersøkelser og innkomne merknader til «maksimal-alternativet». Eiendomsrett og juridiske forhold knyttet til utfylte arealer er ennå ikke avklart. Kommunen har i denne sammenheng to roller å ivareta:
 - (i) ansvar og reguleringsmyndighet for en helhetlig tettstedsutvikling i Sundvollen for alle utbyggingsarealer som ikke omfattes av statlig regulering til trafikk- og jernbaneformål, og
 - (ii) som grunneier for deler av stranden og bunnen i sundet, på linje med andre berørte grunneiere på begge sider av Sundvollbukta.

Hole kommune anser det reviderte forslaget til omfang, utforming og arrondering av fyllingen i Sundvollbukta som en forbedring av prosjektet i forhold til det første forslaget. Til tross for at lovverket mot inngrep i vernede vassdrag håndheves svært strengt i Hole, støtter vi Bane NORs vurderinger av at dette forslaget i tilstrekkelig grad ivaretar landskap, miljø- og kultur i Sundvollen/Kroksund.

- For de områder hvor det er kommunen som skal overta eller drifte anlegg som bygges av FRE16 må det utarbeides utbyggingsavtaler eller gjennomføringsavtaler. Dette må hjemles i planbestemmelsene.
- Til tross for de vurderinger FRE16 har gjort av trafiksikkerhetstiltak mellom Elstangen og Sundvollen /Kroksund, både i anleggsperioden og etterpå, forutsetter vi at det skal utarbeides en trafiksikkerhetsplan for de enkelte fasene i byggeperioden for alle områder som berøres av anlegget, som skal godkjennes av kommunen før anleggsstart.
- Hole kommune krever at det bygges en planskilt løsning for gående og syklende fra området Øvre Elstangen/Klokkerbråten under FV155 mot Elstangen og Storøya. Det er ikke hensyntatt belastningen på FV155 ved anleggsarbeider og ved omkjøringssituasjoner.
- Hole kommune krever at før reguleringsplanen godkjennes i departementet, så foreligger det avtale om utflytting fra Hole bo- og rehabiliteringssenter som Hole kommune aksepterer, eller plan for tilstrekkelig skjerming slik at beboerne kan bo der i anleggsperioden.
- Hole kommune vil ha en samlet fremstilling av reguleringsplanen med oppdatert plankart og med planbestemmelser før oversendelse av planen til departementet.

Hole kommune viser for øvrig til vår høringsuttalelse av 20.6. 2018. Uttalelsen til revidert planforslag er et tillegg til denne.

1.1. Konsekvenser av endringer

Etter at planen var på høring er det utarbeidet en klimarapport "Lokalklimavurdering. Ringeriksbanen ved Steinsletta" datert 15.10.2018. I kap. 4 Inversjon beskrives den meteorologiske situasjonen i området slik at til tider vil forurensningen holde seg ved bakken "i transportkorridoren".

"Vegetasjonen på begge sider av korridoren vil absorbere og begrense forurensningen" (side 7).

Dette er ny informasjon for Hole kommune. I anleggsperioden er det antydnet at et belte på ca. 200 meters bredde gjennom skogområdet midlertidig vil avskoges. I dette området ligger utebasene for Naturbarnehagen. Konsekvensene for den daglige driften av barnehagens utebaser mener vi ikke er tilstrekkelig konsekvensutredet.

1.2 Generelle kommentarer til høringsdokumentet

Hole kommune forutsetter at FRE16 likebehandler berørte innbyggere.

Feil omtalehenvisning i dokumentet

Det er feil i pkt. 2.1.1. L hvor det vises det til adressene Dronningveien 1A og 1B-C. Dronningveien 1B eksisterer ikke. Av beskrivelsen er det uklart hvilke eiendommer utvidelsen av planforslaget omhandler. Videre er figur 6 ikke så samsvar med figurteksten, da begge kartutsnittene viser ny plan, og ikke gammel og ny plan slik det står beskrevet.

Planbestemmelsene

I beskrivelsen som følger den begrensede høringen omtales forslag til nye bestemmelser. Enkelte bestemmelser er beskrevet konkret, mens andre er bare løselig beskrevet (intensjonen med bestemmelsene). Beskrivelsen er ikke klar på hva som FRE16 skal bygge eller hva som kun tilrettelegges i plan og andre skal utføre. En reguleringsplan er et juridisk dokument som binder opp arealbruken og som også kan bestemme gjennomføring av planen. Uten at det foreligger et komplett høringsdokument med konkrete bestemmelser, er det ikke mulig å gi en fullstendig tilbakemelding på planforslaget.

Flere steder i beskrivelsen legges det opp til at FRE16 skal bygge anlegg som skal overtas og driftes av andre. Hole kommune vil gjenta forrige hørings påpekning av at det i bestemmelsene må hjemles grunnlag for å kreve utbyggingsavtaler/gjennomføringsavtaler for det kommunen skal overta og drifte.

Den statlige planen berører flere eksisterende reguleringsplaner hvor det nå blir noen overlappende områder – eksisterende reguleringsformål og midlertidig riggområde, omtalt i avsnitt 2.8. Her fremgår det ikke tydelig hvordan bestemmelsene for disse områdene vil bli.

Hole kommune ber om at FRE16 utarbeider et komplett planforslag med kart og bestemmelser som kommunen får anledning til å gi en uttalelse til før saken oversendes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Plankart

Det er varslet utvidelse av planområdet bl.a. for å ta hensyn til nødvendig omlegging av VA- ledninger i fjorden og fram til eksisterende pumpestasjoner. Vi kan ikke se at det ved denne høringen er vedlagt plankart som omfatter området nord for Sundvollen, Jf. Skisse figur 21 i beskrivelsen.

Plankartene mangler plan ID.

Grunnlagskart som er benyttet er av eldre dato. Det medfører bl.a. at boliger som bør vurderes for støyskjerming, ikke er registrert.

Støykart

Støykart er ikke oppdatert etter revidert reguleringsforslag. Hole kommune ber om at disse oppdateres og omtales i det nye forslaget til reguleringsplan.

2.0 Kommentarer til de enkelte punktene - planendringene

Det er positivt at FRE16 har gjennomført en grundig vurdering av trafikksikkerhetstiltak både for strekningen mellom Elstangen og Sundvollen/Kroksund, både for anleggsperioden og for permanent driftssituasjon. Planen kommer med forslag til gode løsninger. Vi forutsetter, som bemerket tidligere, at det skal utarbeides en trafikksikkerhetsplan knyttet opp til de enkelte fasene i anleggsgjennomføringen som skal godkjennes av kommunen før anleggsstart. Dette er muntlig akseptert tidligere.

Kommunen forventer at de kommunale vegene som får en endret funksjon og økt trafikk som en følge av prosjektet, blir oppgradert som en del av prosjektet.

For de områder hvor det er kommunen som skal overta eller drifte anlegg som bygges av FRE16, må det utarbeides utbyggingsavtaler eller gjennomføringsavtaler. Dette må hjemles i planbestemmelsene.

Pkt. 2.1. Veisystemet Elstangen/Sundvollen

Eksisterende gang- og sykkelvei ved Tyriheim

Ved omlegging av gang- og sykkelvei ved Tyriheim, bør planen si noe om hva som er tenkt med dagens gang-sykkelvei som ligger på vestsiden av Tyriheim. I planen ser det ut til at denne blir en "blind" gang-sykkelvei. I tidligere møter ble det nevnt at denne planlegges fjernet.

Etablering av boligriggområde ved Tyriheim

Kommunen har fått opplysninger om at FRE16 planlegger en boligrigg i området med kapasitet til 600 arbeidsfolk. Dette gir en vesentlig økning i innbyggertallet, og det vil bla. a. belaste veisystemet ytterligere. Hole kommune forutsetter at rundkjøringen på Sundvollen og øvrig veinett rustes opp i forberedende fase.

Turvei på landskapsfyllingsområde

Innenfor området SVG10 foreslås det bestemmelser om at det skal etableres turvei (bestemmelsesområdet #14). Til dette bør det knyttes bestemmelser om gjennomføringsavtale/utbyggingsavtale hvis det er tenkt at kommunen skal overta og drifte denne turveien.

Lekeplass for Elstangen

Ved en omlegging av søndre del av veien ved Øvre Rørvikberget beslaglegges en del av regulert og opparbeidet grøntareal og lekeplass. Som kompensasjon for dette ber vi om at FRE16 opparbeider tilfredsstillende lekeplass og grøntareal på nytt innenfor BLK1 i reguleringsplanen for Elstangen barnehage, ID 201403. Det må knyttes en rekkefølgebestemmelse til tiltaket for etablering lekeplassen før arbeidet på Øvre Rørvikberget starter.

Ombygging av Holeveien

Tidligere planlagt ombygging av Holeveien utgår nå av planforslaget. Hole kommune mener det er uheldig. Ved at det stedvis skjer store ombygginger, er vi opptatt av at Holeveien fremstår med et helhetlig preg etter endt anleggsperiode på hele strekningen Elstangen - Kroksund. Holeveien bør gis en utforming som gir tilfredsstillende kapasitet, men ikke en vei med H1 standard.

Ny kulvert/broløsning for myke trafikanter på Sundvollen

I planen er det beskrevet å erstatte dagens kryssing for myke trafikanter under E16 på Sundvollen med en bruløsning hvor gående og Klevbekken føres under Holeveien. Dette krysningspunktet vil være hovedforbindelsen for myke trafikanter mellom dagens tettsted og stasjonsområdet, samt skolevei. Når Kleivbekken legges sammen med gang- /sykkelveien under Holeveien er det viktig at denne legges i en høyde som er sikker mot oversvømmelse i flomsituasjoner. Alternativ kryssing for myke trafikanter vil være ukontrollert kryssing av Holeveien i plan.

Pkt. 2.2. Sundvollen stasjons mulighet for tettstedsutvikling

Sundvollen stasjon med trafikkløsninger er statens ansvar, tettstedsutvikling er Hole kommunes ansvar

For Hole kommune er det viktig å se utviklingen av hele Sundvollen i sammenheng, for å styre rekkefølgebestemmelser og arealbruk i hele området. Arbeidet med kommunedelplan for Sundvollen har kommunen stilt i bero i påvente av godkjent statlig reguleringsplan for nødvendige arealer til jernbane- og trafikkformål.

For at Hole kommune skal sikre en optimal og helhetlig utvikling av Sundvollen som tettsted, forutsetter kommunen at etterfølgende detaljregulering av alle arealer som ikke kan anses nødvendige for trafikk- og jernbaneformål, som f.eks. det utfylte arealet som skal disponeres til bolig-/forretningsbygg, blir et kommunalt ansvar.

Det foreligger ennå ikke en juridisk avklaring på rettmessig eierskap til strandsone og bunn i Sundvollbukta. Før reguleringsplanen godkjennes forutsetter Hole kommune, på linje med de øvrige berørte grunneierne, at det foreligger en avtale angående disponering eller eiendomsrett til arealer som fylles ut.

Redusert fylling i Sundvollbukta med videreføring av Kleivbekkens grøntdrag

Hole kommune anser det reviderte forslaget til omfang, utforming og arrondering som en forbedring av prosjektet i forhold til det første forslaget. Til tross for at lovverket mot inngrep i vernede vassdrag håndheves strengt i Hole, støtter vi Bane NORs vurderinger at dette forslaget bedre ivaretar landskap, miljø- og kultur i Sundvollen/Kroksund, enn det man først søkte regulert.

Universell utforming av stasjonsområdet

Det må sikres universell utforming av atkomst til stasjon og plattformer. I planforslaget er det beskrevet atkomst via trapper og heis. Hole kommune ber om at det etableres ramper i tillegg til heis. Det må etableres et alternativ til heis, som kan benyttes ved en eventuell brann eller driftsstans. Dette gjelder også atkomst fra øst til stasjonsområdet.

100-meteren mot vassdrag

For å sikre at området BA10 skal kunne utnyttes til bebyggelse må plankartet eller bestemmelsene omtale byggegrense mot vann.

Redusert planområde øst for fyllingen

Et større område mellom Holeveien og fyllinga (på østsiden) er nå tatt ut av planforslaget og ligger som et inneklemt "hvitt" område mellom regulert fylling og regulerte Holeveien. Dette er områder som i mulighetsstudien ble pekt på som mulige utbyggingsområder. Hole kommune ber om at FRE16 tar dette inn i planen som framtidig utbyggingsområde – flateregulert.

Tilpasning til fjorden

All tilpasning av fyllingen til fjorden må skje innenfor GF10 og ikke gå på bekostning av BA10, da fyllingens areal over vann allerede er redusert. Kommunen forutsetter at det er et statlig ansvar dersom utfyllingen påvirker vannutskiftingen negativt mellom Steinfjorden og Tyrifjorden.

Sundøya

Det er beskrevet at "...større deler av opprinnelig strandsone på Sundøya er bevart og regulert til park og friluftsmål". Dette stemmer ikke med plankartet. Det kan være at det her er ment Slettøya og ikke Sundøya. Er det ment å regulere nordre del av Sundøya til park og friluftsmål, vil dette endre gjeldende formål i kommuneplanen som er næring, og som også er bebygd.

Føringer for videre utvikling

For at den planlagte tettstedsutviklingen på Sundvollen skal gi et helsefremmende nærmiljø der folk opplever trivsel, trygghet og bolyst, er det avgjørende med god utforming og materialbruk, og at det planlegges for en variert helhet. Kommunen ønsker at det blir lagt til rette for møteplasser og utfoldelse av aktivitet og rekreasjon i umiddelbar nærhet til boligene uten fysiske eller mentale barrierer. Det må sikres gode forbindelseslinjer som gjør det attraktivt å gå til og bruke områdene. Møteplassene skal oppleves som inkluderende, innbydende, trygge og aktivitetsskapende for alle.

Pkt. 2.3 Kroksund – tunnelportal for jernbanetunnel

Hole kommune ser at en oppnår flere positive fordeler med å senke jernbanebrua fra Slettøya mot Kroksund. Ved at brua nå får en "knekk" samt at den ut fra en kostnadsoptimalisering får en annen utforming av brukaret, så er kommunen opptatt av at brua får en estetisk god tilpasning til omgivelsene.

Pkt. 2.4 Hole bo- og rehabiliteringssenter

Sykehjem og omsorgsboliger må flyttes eller skjermes

Hele tomten til Hole bo- og rehabiliteringssenter, samt Bolig A og Bolig B er tatt inn i det reviderte planforslaget. Hole bo- og rehabiliteringssenter og omsorgsboliger for funksjonshemmede må fraflyttes eller skjermes i anleggsperioden.

Bakgrunnen for reguleringen er at prosjektet skal kunne ha tilgang til eiendommen i anleggsperioden, samt sikre gjennomføring av nødvendige tiltak av hensyn til senterets beboere og brukere i forbindelse med de anleggsulempene som vil oppstå og forverre deres helsetilstand.

Omregulering av Rudsøgardsveien nr. 22 -26 til anleggsområde medfører at kommunen må sikre sykehjemsdrift og omsorgsboliger til mennesker med ulike helseutfordringer. Kommunen har 38 sykehjemsplasser og 26 omsorgsboliger som må flyttes eller skjermes. Beboerne må få nytt botilbud/sykehjemsplasser før anleggsstøyen blir så høy at det kan gå ut over deres helse. Prosjektet må sikre alle brukere gode og verdige boforhold uten kvalitetsforringelse. Flytteprosess eller skjermingstiltak må gjennomføres slik at beboernes helsetilstand ikke blir svekket. Forskningsbasert

kunnskap om hva som fremmer og hva som svekker beboernes helse i flytteprosesser må være førende for prosess og valg av løsning for både boliger og sykehjem.

Kommunens kostnader til planlegging, flytting/skjerming, etablering og eventuelt reetablering av sykehjem og omsorgsboliger må dekkes av prosjektet fullt ut.

Medfører flyttingen eller skjermingstiltakene en økning av kommunens driftskostnader må også dette dekkes av prosjektet.

Vi forutsetter at kommunens ansatte skal ivareta brukerne i hele reetableringsperioden.

Utnyttelse/potensiale i eiendommen

Kapasiteten på Hole bo- og rehabiliteringssenter vil sprenges i løpet av en 10 - 15 års periode. FRE16 foreslår betinget plankrav for området i begrenset høring. Det innebærer en ny reguleringsplan som kan gi redusert utbyggingsmulighet i forhold til dagens reguleringsplan. Reguleringsplanen til FRE16 må ikke begrense muligheten til videre utbygging av Hole bo- og rehabiliteringssenter.

Mellom veglinje for E16 og Hole bo- og rehabiliteringssenter er det planlagt terrengforming som støyvull. Det er nå innarbeidet bestemmelsesområde for denne terrengformingen i planforslaget, og med høydeangivelse på plankartet.

Terrengforming som støyvull må utformes på en slik måte at tomtens potensiale ikke reduseres i forhold til utnyttelsesgrad, samtidig som vollen må utformes på en slik måte at tomtetekvaliteten som f.eks. utsikt videreføres i størst mulig grad.

Bygg som ikke er i bruk forfaller

Hole bo- og rehabiliteringssenter, bolig A og bolig B ble bygget i 2002. Bygningsmassen og tekniske løsninger har en god tilstand pr. i dag.

De fysiske kvalitetene i sykehjemmets bygningsmasse vil forringes under en fraflytning i anleggsperioden. Ansvar for løpende drift, vedlikehold og nødvendig utskiftning av tekniske anlegg må ivaretas og bekostes av FRE16 i anleggsperioden. Dokumentasjon på at løpende drift, vedlikehold og utskiftning av tekniske anlegg er ivaretatt i anleggsperioden (FDV-dokumentasjon) må overleveres Hole kommune i forbindelse med at bygningene skal tas i bruk igjen.

Etter anleggsperioden og før tomten og bygget skal tas i bruk, må FRE16 løfte standarden på bygningsmassen og tekniske installasjoner opp til samme nivå som før fraflytning, og i tråd med gjeldende regelverk.

Sikre fremkommelighet

Det må sørges for at gående og syklende fra Tangen og Rudsøgården kan ferdes trygt langs vegene med anleggstrafikk til Kroksund og retning Vik i anleggsperioden. Dette må ivaretas i planen.

Omlegging og trafiksikkerhetstiltak i Rudsøgardsveien - Gamleveien – Holeveien må ikke hindre framkommelighet for hjemmetjenesten. Hjemmetjenesten må sikres framkommelighet døgnet rundt, året rundt til hele kommunen. Hjemmetjenesten har faste oppdrag og rykker ut på alarm. De har daglig haste-/akuttoppdrag.

Pkt. 2.5 Kjellerberget – Bymoen

Hole kommune ber om at FRE16 ser nærmere på anleggsatkomsten fra Røyseveien (Fv. 158) som vil krysse gang-/sykkelveien mht. trafiksikkerhet for myke trafikanter.

Vi forutsetter at reguleringsplanens bestemmelser vedrørende område BSM10 opprettholdes med #1 og at det ikke åpnes for knusing av steinmasser i Bye grustak.

Næringsregulert området – hensynssone

For regulert næringsområdet på Kjellerberget er det ikke samsvar mellom beskrivelse og plankart. Plankartet viser ikke beskrevet Hensynssone H560. Muntlig har vi fått opplyst at denne hensynssonen (H560) ikke er aktuell for dette området.

Anleggsatkomst til jordet mellom Viksenga og Kjellerberget

I planforslaget er det regulert inn en anleggsatkomst fra Røyseveien til jordet, mot tidligere tre atkomster. Anleggsatkomsten vil krysse eksisterende gang- /sykkelvei som ligger i bakke. Ved at det er mange barn som ferdes her på sykkel, vil vi be om at FRE16 ser spesielt på en trafiksikker løsning i dette krysningspunktet.

Trafikksikring i Jomfrulandsveien

Det må sørges for sikring av gående og syklende forbi masseuttak og byggegrøp.

Pkt. 2.6. Helgelandsmoen – Storelva

FRE16 har i revidert forslag til reguleringsplan foreslått løsninger for bygging av et rimeligere motorveikryss på Helgelandsmoen. Hole kommune forstår det slik at prosjektet nå har funnet mulige løsninger som vil kunne redusere byggekostnadene med om lag halvparten av opprinnelig kostnadsoverslag. Det vil innebære en reduksjon på om lag 130 MNOK.

Dette betyr at prosjektet nå vil bidra til en *positiv samfunnsnytte* på 130 MNOK i motsetning til tidligere opplysninger fra FRE16. Krysset er avgjørende for etablering av nye arbeidsplasser og vekst i regionen. Videre vil et kryss på Helgelandsmoen redusere resttrafikken på dagens E16 gjennom Vik og Sundvollen som er to viktige tettsteder i Hole kommune. Dette mener kommunen er vektlagt for lite tidligere. Ut i fra disse momentene forutsetter kommunen at reguleringsplanen vedtas med motorveikryss på Helgelandsmoen, og at krysset blir realisert.

FRE16 legger nå opp til å erstatte flere bruer med kulvertløsninger for gående og syklende. For at kulvertene skal bli benyttet av fotgjengere/syklister i stedet for kjørebanene på Fv. 158 er det viktig at de utformes slik at de oppleves som trygge å ferdes i (dvs. store og åpne med god belysning).

3.0 Merknader til friluftsområder og idrettsanlegg

Både forslag til reguleringsplan og begrenset høring omtaler ikke-prissatte konsekvenser for friluftsliv og nærmiljø uten å utrede kompensasjon eller parametere som skal ligge til grunn for kompensasjon. Planprogrammet legger opp til gjennomgang av tilgjengelig materiale i samarbeid med Hole kommune og frivillige lag og organisasjoner. Tiltak for å begrense, avbøte eller kompensere negative konsekvenser skal vurderes. Dette er ikke tilstrekkelig fulgt opp.

3.1 Innbyggerne mister store friluftsområder og tilgang til idrettsanlegg

Hole kommune etterlyser tilstrekkelig kompensasjon for tap av friluftslivsområder og idrettsmuligheter i flere idrettsanlegg. FRE16 har lagt opp til en møterekke for å komme fram til en avtale om kompensasjon. Hole kommune forutsetter at avtalen vil omhandle relevant materiale og parametere for kompensasjon og en kompensasjon i rimelig størrelsesorden.

3.2 Konsekvensene av endringene vurdert opp mot opprinnelig planforslag

Kommunen mener at gang- og sykkelstier har positiv virkning og er helt nødvendige tiltak for sikkerhet og nærmiljø under bygging og bruk av ny vei og bane. Sti rundt fylling og liten strand i Sundvollen har positiv virkning for friluftslivet. Endringene med gang- og sykkelstiene bedrer likevel ikke forholdene for mulighetene for friluftsliv i turterreng eller tilgang til idrettsanlegg som blir borte som følge av vei og bane.

Forslaget til reguleringsplan utreder ikke avbøtende og kompenserende tiltak for tap av idrettsanlegg og friluftsliv i turterreng. Det opprinnelige forslaget til reguleringsplan gir dessuten vesentlig feil informasjon om bruk av turterreng i Bymoen og Mosmoen. Planforslaget hevder friluftaktivitetene i moene i hovedsak er begrenset til skigåing vinterstid.

FRE16 er informert om hvor viktig dette området er for friluftsliv i barmarksesongen. Det ser ut til at mangelfull og feil informasjon har blitt lagt til grunn for vurdering av konsekvenser i det opprinnelige planforslaget, og dette er heller ikke kommentert eller rettet i det reviderte planforslaget.

3.3 Ikke-prissatte konsekvenser

Ikke- prissatte konsekvenser omtales som konsekvenser som ikke kan tallfestes i kroner og øre. Friluftsliv og idrettsanlegg ligger innenfor samferdselsprosjektets definisjon av ikke-prissatte konsekvenser.

Tap av friluftsliv og nærmiljøfunksjoner i idrettsanlegg som blir berørt kan dokumenteres og prissettes. Hole kommune har i møter med FRE16 foreslått bruk av flere kriterier som samlet kan ramme inn erstatning for turterreng. For idrettsanlegg kan man med erfaringstall fra lokale eksempler og spillemiddelordningen ramme inn kostnadene for reetablering av idrettsanleggene. Vi ber om at det prissettes det som prissettes kan, og at det registreres på annen måte det som ikke kan prissettes.

Erstatning for friluftsliv og turstier

Friluftsområdet i Bymoen som går tapt og det gjenværende som blir sterkt forringet, må erstattes. Turterreng som mister kvaliteter pga. arealbeslag, støy, luftforurensning og anleggets visuelle dominans må erstattes med annen tilrettelegging for friluftsliv i Hole.

Kommunen ber om at de punktene som allerede er foreslått for FRE16s arbeidsgruppe for kompensasjon av friluftsliv utredes i en avtale mellom FRE16 og Hole kommune.

3.3.1. Idrettsanlegg

Status for idrettsanleggene i planforslaget

For fotballøkka i Sundvollen var det i opprinnelig planforslag en bestemmelse om opparbeiding eller reetablering av ballbane. Bestemmelsen foreslås tatt ut i begrenset høring, og FRE16 peker på at spørsmål om reetablering av ballbane vil avklares i forbindelse med grunnverv. Dette skaper usikkerhet om vi får opparbeidet eller reetablert ballbanen.

Hole kommune har behov for å ha igjen en bane som tilsvarer en syverbane, som kan utløse spillemidler. Minstemålet for en syverbane er etter bestemmelsene for tilskudd 36x56m.

Erstatning for idrettsanlegg

Når det gjelder fotballbanen og hinderløypa på Helgelandsmoen står det i det i opprinnelige høringsforslaget at disse anleggene ikke ligger i offentlige friområder eller fellesarealer, og at de kun vil bli erstattet etter erstatningsrettslige prinsipper. Idrettsanleggene som blir borte, må opprettes andre steder, og det vil ha en stor kostnad. Disse må erstattes på en fullverdig måte enten gjennom reetablering eller kompensasjon som dekker reetablering.

3.4 Manglende omtale av prosess og bruk av parametere for kompensasjon

Hole kommune etterlyser tilstrekkelig kompensasjon for tap av friluftslivsområdene og idrettsmulighetene og viser til planprogrammet. Vi viser også til lovnader om avtale om kompensasjon mellom FRE16 og Hole kommune.

Hole kommune har blitt forespeilet at det er budsjettert med et beløp på 15 mill. kr til kompensasjon for ikke- prissatte konsekvenser. Beløpet skal fordeles på tre kommuner. Hole kommune har bedt om begrunnelse for beløpet og har fått tilbakemelding om at det ikke er utredet noen særskilt begrunnelse for summen. Dette anses ikke som godt nok til å oppfylle planprogrammet. Mangelen bes rettet opp med en avtale som sikrer Hole kommune en erstatning som dekker tap for friluftslivet og reetablering av idrettsanlegg.

3.4.1 Krav om rekkefølgebestemmelse

Vi anser det som brudd på planprogrammet at det ikke er fastlagt kompensasjon før reguleringsplanen vedtas. Hole kommune ber om at det blir satt en kroneverdi på kompensasjon før det gjøres noe arbeid i området Bymoen og Mosmoen.